

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/ 44467
44468
44469
44470
44471
7/ 44738
44739
44741
44742
44743

6K-172 24 EKİM 2014

Sayı : 43728771-610.00-

4644

Konu : 7/44467,7/44468,7/44469,7/44470,7/44471,7/44738,7/44739,7/44741,7/44742,7/44743
Esas Sayılı Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: (a) Türkiye Millet Meclisi Başkanlığının 23.06.2014 tarihli ve KAN. ve KAR. BŞK. 43452547-120.07-[7/44467, 7/44468, 7/44469, 7/44470, 7/44471,7/44738, 7/44739, 7/44741, 7/44742, 7/44743]-183740 sayılı yazıları.

(b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 25.06.2014 tarihli ve 31853594-610-2-[8179-2763, 8180-2764, 8181-2765, 8182-2766, 8183-2767, 8184-2768, 8185-2769, 8186-2770, 8187-2771, 8188-2772] sayılı yazıları.

İlgi (a)'da kayıtlı yazılarla Başbakanlığa iletilen, ilgi (b)'de kayıtlı yazılarla Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması talep edilen İstanbul Milletvekili Sayın M. Sezgin TANRIKULU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/44467, 7/44468, 7/44469, 7/44470, 7/44471, 7/44738, 7/44739, 7/44741, 7/44742 ve 7/44743 esas sayılı yazılı soru önergelerinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergelerine ilişkin cevaplar
(99 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

Bilgi :

- Başbakanlık

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yüce-tepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

okir@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden IDHT-E5Z3-82NR kodu ile yapılabilir.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU'NUN YÖNELTTİĞİ
7/44467, 7/44468, 7/44469, 7/44470, 7/44471, 7/44738, 7/44739, 7/44741, 7/44742 VE
7/44743 YAZILI SORU ÖNERGELERİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

7/44467 ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİ:

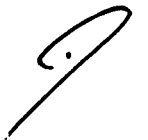
Soru 1: Diyarbakır İline bağlı merkez ve ilçelerde kaç doktor görev yapmaktadır? Doktor başına düşen hasta sayısı nedir? Hangi uzmanlık alanlarında doktor bulunmamaktadır? Bu branşlara ne zaman atama yapılacaktır?

Cevap 1: Diyarbakır iline bağlı merkez ve ilçelerde toplam 2.704 hekim görev yapmaktadır. Doktor başına düşen nüfus 594 olup, doktor başına düşen muayene sayısı ise 3.891'dir.

Soru 2: Halen kaç okulda ikili öğrenim yapılmaktadır? Derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı nedir? Branş öğretmeni açığı bulunan okul var mıdır? Kaç okulda ve hangi branşlarda açık bulunmaktadır? Öğretmeni bulunmayan köy ve okul var mıdır? Bu eksikler ne zaman giderilecektir?

Cevap 2: İlkokul düzeyinde 186, ortaokul düzeyinde 130 ve ortaöğretim düzeyinde 51 tane olmak üzere toplamda 367 okulda ikili öğrenim yapılmaktadır. Derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı 2013-2014 verilerine göre ilköğretim için 42 iken genel ortaöğretim için ise 61'dir. Bilindiği üzere Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına ilişkin Yönetmelik 18/06/2014 tarih ve 29034 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili Yönetmelik doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı resmi eğitim kurumlarının alanlar bazında kadro güncellemeleri devam ettiğinden illerin öğretmen norm durumuna ilişkin sağlıklı verilere ilerleyen günlerde ulaşılabilecektir. Diğer taraftan Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı Bütçe Kanunlarının verdiği yetki yanında Bakanlar Kurulunca Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) tahsis edilen ve Maliye Bakanlığınca kullanım izni verilen kadro sınırlılığında karşılanabilmektedir. Tahsis edilen kadrolar illerin öğretmen ihtiyaç yüzde oranı dikkate alınarak il millî eğitim müdürlüklerine dağıtılmakta, il milli eğitim müdürlüklerince atama yapılacak alanlar ile bu alanlara atanacakların istihdam edileceği eğitim kurumları belirlenmektedir. Belirlenen eğitim kurumlarına ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan duyurular doğrultusunda müracaatları kabul edilenler arasından tercihleri ve KPSS puan üstünlüğüne göre atamalar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda norm güncellemeleri çerçevesinde İlk Atama için 39.440 adet, Açıkta Atama-Kurumlar Arası Yeniden Atama için 400 adet ve Milli Sporcu kontenjanı için ise 160 adet olmak üzere toplamda 40.000 adet kadro belirlenmiş ve 111 alana ait olan bu kadrolara 19/09/2014 tarihinde öğretmen atamaları yapılmıştır. Bu süreç önümüzdeki dönemde de sürdürülecektir.

Soru 3: Diyarbakır İline bağlı merkez ve ilçelerde, belde ve köylerde, son beş yıl içerisinde temeli atılan, yapımına devam edilen veya tamamlanan okul, derslik, çocuk yuvası, hastane, sağlık ocağı, dispanser, huzurevi, kültür merkezi, spor alanı, kütüphane, köy konağı sayısı nedir? Hali hazırda durumları nedir?

Cevap 3: Tüm eğitim kademelerinde 2009 yılında 117, 2010 yılında 83, 2011 yılında 136, 2012 yılında 60, 2013 yılında 108 ve 2014 yılında da 119 olmak üzere toplam 623 derslik eğitim hizmetine sunulmuştur.

Son 5 yılda yapımına başlanmış olan 8 adet sağlık ocağı inşaatı, 1 adet aile sağlığı merkezi, 1 adet ağız ve diş sağlığı merkezi, 3 adet 100 yatak kapasitesinin altında devlet hastanesi, 1 adet 100 yatak üstü kapasiteli devlet hastanesi inşaatı tamamlanmıştır. Diğer taraftan, halen yapımı devam eden adet sağlık ocağı inşaatı, 5 adet aile sağlığı merkezi, 3 adet toplum sağlığı merkezi, 1 adet ağız ve diş sağlığı merkezi, 3 adet entegre ilçe hastanesi, 1 adet 100 yatak kapasitesinin altında devlet hastanesi, adet 100 yatak üstü kapasiteli devlet hastanesi inşaatı ile Dicle Üniversitesine ait Acil Yardım ve Yoğun Bakım Ünitesi (10.850 m2) inşaatı Yatırım Programında yer almaktadır.

Diyarbakır ilinde son 5 yıl içinde yapımına devam edilen 1 huzurevi projesi bulunmaktadır. Söz konusu ilde son 5 yıl içinde temeli atılan, yapımına devam edilen veya tamamlanan çocuk yuvası projesi bulunmamaktadır.

İl halk kütüphanesinde renovasyon projesi uygulanmıştır. Cahit Sıtkı Tarancı Kültür Merkezi 2011 yılında hizmete açılmıştır. Ahmet Arif Edebiyat Müze Kütüphanesi hizmete açılmıştır.

Tamamlanan spor tesisi Merkez Spor Salonu olup, devam eden spor tesisleri ise Mardin Yolu Spor Tesisleri Modernizasyonu, Dicle Spor Salonu, Merkez Çok Amaçlı Spor Salonu, Merkez Olimpik Kapalı Yüzme Havuzudur.

Soru 4: Diyarbakır İline bağlı merkez ve ilçelerde, son beş yıl içerisinde, temeli atılan, yapımına başlanan veya tamamlanan alt yapı projeleri nelerdir? Bu projelerle ne kadar kaynak ayrılmıştır? Bu kaynağın ne kadarı harcanmıştır? Tamamlanma durumu nedir?

Cevap 4: Yıllık Yatırım Programları; Uzun Vadeli Strateji, Kalkınma Planları, Yıllık Programlar ve kamu yatırım önceliklerinin belirlendiği Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında yer alan öncelikler çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan yatırım programı hazırlama esasları genelgelerinde belirtilen sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır.

Kamu kaynaklarından finanse edilecek kamu yatırım projelerini kapsayan Yatırım Programındaki ödenek tahsisleri il bazında değil kuruluş ve proje bazında yapılmaktadır. Bununla beraber, Yatırım Programları hazırlanırken sektörel ve proje bazındaki öncelikler yanında; kalkınmada öncelikli, doğal afet yaşanan ve bölgesel gelişme planları kapsamında yer alan illerdeki projeler göz önünde bulundurulmaktadır.

Kamu yatırımı denildiğinde, genel ve özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların, sosyal güvenlik kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüslerinin, fonların, İller Bankasının ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yaptığı yatırımlar yanında belediye yatırımları da anlaşılmaktadır. Bu sayılanlardan belediyeler hariç diğer kuruluşların projeleri, Kalkınma Bakanlığınca hazırlıkları yürütülen Yılı Yatırım Programlarında yayımlanmaktadır. Belediye yatırımlarından yalnızca dış proje kredisi kullanan projelere, toplama dâhil edilmeden bilgi amacıyla Yılı Yatırım Programlarında yer verilmektedir.

Kalkınma Bakanlığı tarafından, Yatırım Programında yer alan projelerden il bazında tasnif edilebilenler belirlenerek "Kamu Yatırımlarının İllere Göre Dağılımı" adıyla

yayımlanmaktadır. Ancak; bazı kamu yatırım projelerinin niteliği gereği (örneğin birkaç ili birden ilgilendiren karayolu, demiryolu, enerji, doğalgaz, petrol iletim hattı projeleri gibi) birden fazla ilimizde yer alması, benzer nitelikli işlerin bir proje altında toplulaştırılması, bazı projelerin yerinin birden fazla il veya “muhtelif” olarak belirtilmesi gibi sebeplerle; kamu yatırım ödeneklerinin yaklaşık yarısının il bazında tasnifi yapılamamakta, bu yatırımlar “muhtelif iller” kapsamında gösterilmektedir. Muhtelif iller kapsamındaki yatırımların ne kadarının hangi ilimizle ilgili olduğunu belirlemekte zorluklar bulunmakta, bu nedenle bu yatırımlar il bazındaki rakamlara dâhil edilmemektedir. Dolayısıyla il bazında belirtilen yatırımlar illerin bütün yatırımlarını kapsamamaktadır. Değerlendirme yapılırken, illerin muhtelif iller kapsamındaki yatırımlardan da pay alabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ayrıca, bazı kamu projelerinin bir il sınırında yer alsa bile faydalarının diğer illere yayılan bir nitelikte olduğu görülmektedir. Herhangi bir ilde büyük bir proje yürütülmesi, büyük ölçüde bu ilin doğal imkan ve şartları ile ilgilidir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususlar da göz önüne alınmalıdır. Örnek vermek gerekirse; Artvin ilinde Çoruh Nehri üzerinde inşaatı devam eden baraj projeleri Artvin ili kamu yatırımlarını artırmaktadır. Fakat bu yatırımlar sadece Artvin iline değil tüm ülkeye fayda sağlamaktadır. Yine başkent olması nedeniyle Ankara ilinde bakanlıkların, genel müdürlüklerin ve birçok kurumun merkezi bulunmaktadır. Bu nedenle bu kurumların makina-teçhizat, bina ve bakım-onarım gibi projeleri Ankara ilinde görünmektedir. Oysa bu yatırımlar tüm ülkeyi ilgilendiren nitelikte yatırımlardır.

Bu hususlar göz önünde bulundurulmak kaydıyla, soru önergesinde söz konusu edilen illerimizde yıllar itibarıyla 2014 yılına kadar yürütülen, eğitim, sağlık, spor ve kültür tesislerinin, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri ile tarım/sulama tesislerini de kapsayan altyapı projelerinin ve diğer kamu yatırım projelerinin listesine, başlama-bitiş tarihi, karakteristiği (kapsamı), proje tutarı, kümülatif harcaması, başlangıç ödeneği gibi bilgileri beraber, <http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/index.html> adresinden ulaşılması mümkündür.

Sonuç olarak tüm illerimizde toplumumuzun tüm kesimlerinin ekonomik ve sosyal altyapı ihtiyaçları imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılmaktadır. Gelecekte de sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri de dikkate alınarak illerimizde Hükümetimiz tarafından gerekli yatırımlar yapılacaktır.

Karayolu Projeleri:

Diyarbakır ilinde 408 km’si Devlet Yolu ve 677 km’si il yolu olmak üzere toplam 1085 km yol ağı bulunmaktadır. Yol ağının 903,5 km’si sathi kaplama(SK) ve 88,5 km’si bitümlü sıcak karışım (BSK)’dir.

Diyarbakır ilinde son 5 yıl içinde 60 km’si BSK 87 km’si SK olmak üzere toplam 147 km BY, 83,4 km TY yapılmıştır. Ayrıca 2010-2014 yılları arasında yol yapım çalışmaları dışında; 1119 km asfalt çalışması, 13549 m² düşey işaretleme, 1935005 m² yatay işaretleme, 51 km otokorkuluk, 32 adet köprü yapım çalışması yapılmıştır. Diyarbakır ilinde yol yapımı ve diğer çalışmalar için son beş yıl içinde harcanan toplam kaynak 1.063.990.956 TL’dir.

Diyarbakır Çevre Yolu (51 Km): Toplam uzunluğu 51 km BY olan bu projenin 2013 yılı sonu itibari ile toplamda 16,5 km BY(13 km BY BSK-3,5 km SK) tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Bu projede 2014 yılında 5 km BY-BSK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar sürdürülmektedir. 2014 yılı hedeflerine ulaşıldığında Projenin tamamından geriye kalan 29,5 km BY’nin 2016 yılında tamamlanması hedeflenmektedir

(Diyarbakır-Silvan) Ayr. Bingöl Yolu (66 Km): Toplam uzunluğu 66 km BY olan bu projenin 2013 yılı sonu itibarı ile 21 km BY-SK olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Bu projede 2014 yılında 4 km BY-SK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar sürdürülmektedir. 2014 yılı hedeflerine ulaşıldığında Projenin tamamından geriye kalan 35 km' BY'nin ise 2017 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

(Diyarbakır-Mardin) Ayr.-Batman Bölünmüş Yolu (66 Km): Toplam uzunluğu 66 km BY olan bu projenin 2013 yılı sonu itibarı ile ise toplamda 66 km si BY-SK olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 2014 yılında ise 66 km BY SK ve önceden tamamlanan BY üzerine 5 km BSK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar sürdürülmektedir. 2014 yılı hedeflerine ulaşıldığında Projenin tamamından geriye kalan 61 km BSK'nın ise 2017 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Diyarbakır-Ergani-8. Bölge Hududu Yolu (69 Km): Toplam uzunluğu 69 km BY olan bu projenin 13 km'si 2003 yılından önce olmak üzere 2013 yılı sonu itibarı ile ise toplamda 69 km'si BY (12,5 km BSK-56,5 km SK) olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 2014 yılında ise 69 km BY (12,5 km BSK-56,5 km SK) ve önceden tamamlanan BY üzerine 6,4 km BSK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar sürdürülmektedir. 2014 yılı hedeflerine ulaşıldığında Projenin tamamından geriye kalan 50,1 km BSK nin ise 2016 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Diyarbakır -Mardin Bölünmüş Yolu (91 Km): Toplam uzunluğu 91 km BY olan bu projenin 8 km'si 2003 yılından önce olmak üzere 2013 yılı sonu itibarı ile toplam 91 km'si BY (21 km BSK-70 km SK) seviyesinde tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Bu projenin Diyarbakır ili sınırlarındaki uzunluğu ise 48 km BY (21 km BSK-27 km SK) tamamlanmıştır. 2014 yılında ise 48 km BY (21 km BSK-27 km SK) ve önceden tamamlanan BY üzerine 5 km BSK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar sürdürülmektedir. 2014 yılı hedeflerine ulaşıldığında Projenin Diyarbakır ilinde tamamından geriye kalan 22 km BSK'nın ise 2017 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Diyarbakır – Silvan Yolu (78 Km): Toplam uzunluğu 78 km BY olan bu projenin 8 km'si 2003 yılından önce olmak üzere 2013 yılı sonu itibarı ile ise toplamda 78 km'si BY(2,5 km BSK-75,5 km SK) olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 2014 yılında ise 78 km BY (2,5 km BSK-75,5 km SK) ve önceden tamamlanan BY üzerine 2 km BSK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar sürdürülmektedir. 2014 yılı hedeflerine ulaşıldığında Projenin tamamından geriye kalan 73,5 km BSK'nın ise 2016 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

İçmesuyu ve Kanalizasyon Projeleri:

Silvan İçmesuyu ve Kanalizasyon Projesi (Diyarbakır): İsale hattı, şebeke ve arıtma tesisinden oluşan proje ile nüfusu 48.000 olan bölgenin ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmektedir. Bölgenin içmesuyu şebekesi ile halka su ulaşımında problem bulunmamaktadır. Şehir sisteminde %80 civarında kaçak su vardır(kullanım ve fiziksel kayıp). Şehirde atıksu şebekesi mevcut değil, atıksu belediyenin yaptığı beton kanallar sayesinde dereye deşarj edilmektedir. 130 km lik şebeke hattının yenilenmesi düşünülmektedir. Bunun yanında kapasitesi 4000 ve 2000 m3 olan 2 adet depo inşaa edilecektir. Proje Yatırım Programında 2012K060470 Proje numarası ile 31.900.000 TL toplam maliyeti ile yer almaktadır. Proje maliyetinin %85'i AB hibesinden, %9 İbank kredisinden geri kalan %6 ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı hibesinden karşılanmaktadır. Projenin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Ergani İçmesuyu Projesi: Ergani İlçe merkezi 2012 yılı toplam nüfusu 69.868 kişi'dir. Halihazırda İlçe merkezinin içmesuyu ihtiyacı Hoşan (Kömürtaş) mevkiinde bulunan 11 adet YAS kuyularından alınan (2,52 hm³/yıl) su ile karşılanmaktadır. Ancak sondaj kuyularının debileri %30 oranında düşmüş olup halen ilçeye 90 lt/sn su verilmektedir. Ergani İçmesuyu Projesi ile İlçenin 2045 yılı içme ve kullanma suyu ihtiyacı olan (9,93 hm³/yıl) suyun Dicle ya da Kıralkızı Barajından alınarak, arıtıldıktan sonra 25 km isale hattı ile ilçeye getirilmesi planlanmaktadır. Projenin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Diyarbakır İçmesuyu ve Kanalizasyon Projesi (Diyarbakır): Yatırım Programında 2012K060200 proje numarası ile yer almakta olan proje ile kolektör, şebeke, yağmur suyu hattı ve arıtma tesisi yapılması planlanmaktadır. Şehirde mekanik arıtma yapan tesis mevcut ancak yapılan yeni tesisin ileri arıtma yapması hedeflenmektedir. Mevcut arıtma tesisin yanına inşa edilecek tesis ile atıksular temiz bir şekilde Dicle'ye deşarj olacak. Bu proje ile yeni yerleşim yerlerine kanalizasyon altyapısı ve kent merkezine yağmursuyu hattı yapılacaktır. Şehirde % 50 civarında kayıp kaçak mevcut, yeni yapılacak SCADA izleme sistemi sayesinde bunların önüne geçilebilecektir. Toplam maliyeti 80 Milyon Avro civarı olan projenin %85'i AB hibesi, %6'sı çevre ve Şehircilik Bakanlığı hibesi, %9 İbank kredisinden karşılanacaktır.

SUKAP Programı: SUKAP Programı kapsamında Diyarbakır ilinin 24 belediyesinin (Ağaçlı, Alatosun, Ambar, Bismil, Çermik, Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Gürbüz, Hani, Hazro, Kaygısız, Kocaköy, Kulp, Kuyular, Lice, Lice, Silvan, Şölen, Tepe, Yukarısalat, Yukarışeyhler) 12 içmesuyu, 22 kanalizasyon olmak üzere toplam 34 projesi yer almaktadır. Bu projeler ile hizmet verilecek toplam nüfus 157 bin kadardır. 2013 yılı itibarıyla toplam 1,7 milyon TL maliyetli 1 proje tamamlanmıştır. Yapımına başlanmış 24,3 milyon TL maliyetli 8 projenin 2014 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Program kapsamındaki diğer projelerin ise 2014 yılı ve sonrasındaki birkaç yıl içerisinde tamamlanması planlanmakta olup; program tamamlandığında yaklaşık 88,5 milyon TL maliyetli yatırım tamamlanmış olacaktır.

Soru 5: Diyarbakır İline bağlı ilçelerde, belde ve köylerde, internet erişimi bulunmayan belde, mahalle-köy ve okul sayısı nedir? Bu ilçemizin yüzde kaç internet hizmetinden faydalanmaktadır?

Cevap 5: İnternet erişiminden faydalanma oranı; il, ilçe, belde, mahalle-köy bazında istenmesine rağmen Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nda sadece il bazında veriler olduğundan bu veriler il bazında verilmiştir.

İl Bazında İnternet Erişiminden Faydalanma Oranı

İl Adı	Genişbant İnternet Abone Sayısı (Sabit+Mobil)			Nüfus			Penetrasyon Oranı (%)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
DİYARBAKIR	289.858	356.103	413.834	1.570.943	1.592.167	1.607.437	18,5	22,4	25,7

İlçe Bazında İnternet Erişimi Olan Okul Sayıları

İl Adı	DIYARBAKIR		
	Okul Sayısı	İnternet Erişimi Olan Okul Sayısı	İnternet Erişimi Olmayan Okul Sayısı
İl Toplamı	1517	1344	171
Bağlar	111	105	6
Bismil	136	103	33
Çermik	103	95	8
Çınar	119	117	2
Çüngüş	41	24	17
Dicle	73	73	0
Eğil	46	44	2
Ergani	156	156	0
Hani	47	30	17
Hazro	47	19	28
Kayapınar	82	80	2
Kocaköy	32	25	7
Kulp	85	83	2
Lice	45	36	9
Silvan	144	113	31
Sur	127	124	3
Yenişehir	123	117	6

Soru 6: Diyarbakır İline bağlı ilçelerde kırsal kesiminde yaşanan geri kalmışlık kısır döngüsünü kırmak için, buralara yönelik olarak hazırlanan kalkınma programları var mıdır? Nelerdir?

Cevap 6: Kırsal kesimde yaşayanların refah düzeylerinin artırılması amacıyla gerek ekonomik gerekse sosyal içerikli farklı program ve projeler uygulanmaktadır. Bu programlar başlıklar itibarıyla aşağıda ele alınmaktadır.

KÖYDES Projesi

Projenin temel amacı, kırsal kesimde süregelen içme suyu ve yol sorunlarının ortadan kaldırılmasıdır. Bununla beraber, 2010 yılında küçük ölçekli tarımsal sulama 2011 yılında ise atık su (kanalizasyon/foseptik) yatırımları proje kapsamına dâhil edilmiştir.

Sosyal Destek Programı (SODES)

Dezavantajlı bölgelerimizin beşeri sermayesini güçlendirmek ve toplumsal bütünleşme sürecine destek olmak amacıyla bu bölgelerdeki göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunların ve değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen bir sosyal kalkınma programı olan **Sosyal Destek Programı (SODES)** aracılığıyla 2008 yılından bu yana istihdam, sosyal bütünleşme, kültür, sanat ve spor alanlarında toplam bütçesi 62.558.415 TL olan 401 proje desteklenmiştir.

Hayvancılık Destekleme Programları

Süt ve et sığırcılığının geliştirilmesi, modern işletmelerin kurulması, hayvansal üretimde verimliliğin/kalitenin artırılması yoluyla ekonomik gelir artışının ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması amaçlanmaktadır.

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi

Ülkemizde en zor şartlarda çalışan ve hayatlarını devam ettiren mevsimlik gezici tarım işçilerinin çalışma ve yaşam şartlarını iyileştirmek amaçlanmıştır.

Entegre Kırsal Kalkınma Programları

Tarımsal üretim faaliyetleri aracılığıyla kırsal kesimdeki yoksulluğu azaltmayı ve kırsal toplumun refah düzeyini bulunduğu yörede iyileştirmeyi amaçlamaktadır.

ORKÖY Projeleri

Projelerin amacı, orman köylerinde yaşayan nüfusun yaşam standartlarının yükseltilmesi ve yürütülen ormancılık faaliyetlerinin başarıyla sonuçlanmasının önündeki engellerin bertaraf edilmesidir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı

KBKYP uygulamasının devamı niteliğinde olup, genel amacını kırsal alanda küçük ve orta büyüklükteki üreticilerin yatırım projelerine destek vermek suretiyle ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlanması şeklinde özetlemek mümkündür.

IPARD Programı Destekleri

Tarım sektörünün rekabet gücünün iyileştirilmesi ve kırsal alanların sürdürülebilir gelişimine destek sağlanmasını amaçlanmaktadır.

Kalkınma Ajansları Tarafından Uygulanan Mali Destek Programları

Kalkınma ajansları hazırladıkları bölge planı ve çalışma programlarında belirtilen alanlardaki proje ve faaliyetlere mali destek sağlamaktadır. Tarım ve kırsal kalkınma da dâhil olmak üzere bölgelerin potansiyel gelişme ve sorun alanları ajanslarca sağlanan mali desteklere konu olabilmektedir.

Soru 7: Diyarbakır İline bağlı ilçelerde kurulması planlanan organize sanayileri bölgeleri veya küçük sanayi siteleri var mıdır? Nelerdir?

Cevap 7: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği ve Organize Sanayi Bölgeleri Yerleşimi Yönetmeliği çerçevesinde OSB'lerin Kuruluş İşlemleri yapılmaktadır. OSB kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler tarafından hazırlanan OSB Bilgilendirme Raporu ile OSB Yer Seçimi Yönetmeliği gereğince yapılacak işlemler Valilik uygun görüşü ile birlikte Bakanlığa sunulması ile kuruluş işlemlerine başlanılır. Bu kapsamda **Diyarbakır** ilinde; Diyarbakır OSB'nin kuruluş işlemi gerçekleşmiş olup, yer seçimi çalışmaları devam eden proje bulunmamaktadır.

Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kuruluş işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgililerin talebi üzerine gerçekleştirilmekte olup, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca üstyapı ve altyapı inşaatları kredi ile desteklenmektedir. Bu çerçevede 2014 yılı Yatırım Programında **Diyarbakır** ilinde KSS projesi yer almamaktadır.

Soru 8: Diyarbakır İline bağlı ilçelerde, belde ve köylerde, tarım ve hayvancılığı geliştirmek için yapılan çalışmalar nelerdir? Bu kapsamda hizmete alınan işletme var mıdır? Hangi alanda faaliyet göstermektedir?

Cevap 8: Diyarbakır ilinde Yatırım Programında yer alan GAP Arazi Toplulaştırma Projesi kapsamında Nisan 2014 itibarıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından 645 bin ha alanda Arazi Toplulaştırma çalışmaları tamamlanmış olup 4 bin ha alanda Arazi Toplulaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Yatırım Programında sürdürülen sulama projeleri:

• Batman II. Merhale (GAP): Toplam 37353 hektar alanda sulama faydası olan projenin toplam tutarı 1.003 milyon TL olup, 2013 yılı sonuna kadar 993 milyon TL harcanmış ve yılı ödeneği 10 milyon TL'dir.

• Kralkızı Dicle I. Merhale (GAP): Toplam 79831 hektar alanda sulama faydası olan projenin toplam tutarı 2.856 milyon TL olup, 2013 yılı sonuna kadar 2.045 milyon TL harcanmış ve yılı ödeneği 138 milyon TL'dir.

• Kralkızı Dicle II. Merhale (GAP): Toplam 38.827 hektar alanda sulama faydası olan projenin toplam tutarı 547 milyon TL olup, 2013 yılı sonuna kadar henüz bir harcama gerçekleşmemiştir. 2014 yılı ödeneği ise 6 milyon TL'dir.

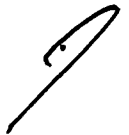
• Silvan I. Merhale (GAP): Toplam 7.148 hm³ depolama kapasitesiyle 193249 hektar alanın sulanması hedeflenmekte olup, proje toplam tutarı 5.413 milyon TL'dir. 2013 yılı sonuna kadar 205 milyon TL harcanmış ve yılı ödeneği 255 milyon TL'dir.

• Diyarbakır-Ergani (GAP): Toplam 15,4 hm³ depolama kapasitesiyle 1675 hektar alanın sulanması hedeflenmekte olup, proje toplam tutarı 49 milyon TL'dir. 2013 yılı sonuna kadar henüz bir harcama gerçekleşmemiş ve yılı ödeneği 3,5 milyon TL'dir.

• Diyarbakır-Çermik-Kale (GAP): Toplam 183 hm³ depolama kapasitesiyle 14030 hektar alanın sulanması hedeflenmekte olup, proje toplam tutarı 390 milyon TL'dir. 2013 yılı sonuna kadar henüz bir harcama gerçekleşmemiş ve yılı ödeneği 1 milyon TL'dir.

Ayrıca, hayvancılığın geliştirilmesi için ilde Yatırım Programında yer alan GAP Hayvancılığın Geliştirilmesi Programı kapsamında Şubat 2014 itibarıyla yaklaşık olarak 8 milyon TL tutarında hayvancılık desteği sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, ilde Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne ait Diyarbakır Et Kombinasyonu faaliyetlerini sürdürmektedir.

Diyarbakır ilini de içine alan GAP Bölgesinde yürütülen Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi kapsamında sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, sulamadan yararlanamayan kırsal toplulukların mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerine uygun gelir getirici yeni faaliyet alanlarının ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Proje çerçevesinde 2009 – 2013 döneminde Diyarbakır ilinde uygulanan 8 adet projeye toplam 1.409.922 TL kaynak aktarılmıştır.

Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi ile sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, potansiyellere uygun gelir getirici yeni tarım ve tarım dışı faaliyet alanlarının tespit edilmesi, pilot uygulamaların gerçekleştirilmesi, topraksız ve az topraklı çiftçilerin gelir düzeyinin artırılması, aile iş gücünü kullanarak yan uğraşlarla aile gelirlerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 2010-2011 döneminde toplam 1,3 milyon TL ödenek kapsamında hayvansal üretim ve su ürünleri yetiştiriciliği ile tarımsal eğitim alanlarında projeler yürütülmüştür.

2011 yılında uygulamaya konulan GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (GAP-TEYAP) kapsamında Diyarbakır’ da ise 305 teknik eleman eğitimi gerçekleştirilmiş olup, çiftçilere yönelik etkinliklerde 1.843 çiftçiye ulaşılmıştır.

GAP Organik Tarım Küme Projesi kapsamında Diyarbakır Eğil ilçesi, Ilgın köyünde Organik Üretimde Artan Verim ve Yükselen Değer Projesi uygulanmış ve bahse konu köyde organik mercimek ve nohutun fason olarak işlenmesi ve paketlenmesi için çalışmalar tamamlanmıştır. Fason işleme yapılan tesisin sertifikalandırılması, logo tasarımı ve eğil organik olarak birlik adına marka tescili ve barkod alınması sağlanmıştır. Teknik personeller ve çiftçiler ile öğrencilere eğitimler verilmiştir. GAP Organik Tarım Küme Projesi kapsamında Diyarbakır’da yürütülen bir diğer proje olan Organik Pamuk Üretimi Eğitim, Yayım ve Yaygınlaştırma Projesi çerçevesinde organik pamuk üreticilerinin doğru uygulamalar konusunda bilgilendirilmesi ve konu ile ilgili teknik personelin eğitimlerinin sağlanarak organik pamuk tarımının ve doğru uygulamaların bölgede yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmüştür.

Soru 9: Diyarbakır ilinde işsizlik konusunda yapılan bir çalışma var mıdır? Bu çalışmalar nelerdir? İşsizlik oranı nedir?

Cevap 9: Ülkemizde il düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin göstergeler (işsizlik oranı, istihdam oranı ve işgücüne katılma oranı) 2009 yılından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yıllık olarak yayınlanmaktadır. Hanehalkı İşgücü Anketi’ne (HİA) ilişkin verilerin oluşturulmasında kullanılan örneklem hacmi, il düzeyi için örnekleme dayalı araştırmalar yoluyla bilgi derlenmesinde yeterli olmadığından, söz konusu göstergeler TÜİK tarafından %95 güven aralığında tahmin edilmektedir. Bu nedenle, il düzeyinde üretilmiş olan işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına yönelik değerlendirme yapılırken, bu oranların dolaylı olarak elde edildiği göz önünde bulundurulmalı; veriler değişim katsayısı, güven aralıkları ve istatistiksel anlamlılık düzeyleri dikkate alınarak kullanılmalıdır. Bu çerçevede, TÜİK tarafından yıllık olarak tahmin edilen rakamlara göre, Diyarbakır ili için 2013 yılında işsizlik, istihdam ve işgücüne katılma oranları sırasıyla yüzde 18,7, yüzde 30,2 ve yüzde 37,2’dir.

Diyarbakır ilinde 2013 yılında Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından işyerlerinden toplam 9.887 açık iş ilanı alınmış, 40.204 kişi iş başvurusunda bulunmuş ve bunların 3.458’i yıl içerisinde işe yerleştirilmiştir. Halen ilde İŞKUR’a kayıtlı 6.429 adet açık iş ilanı bulunmaktadır.

Diyarbakır ilinde işsizlikle mücadele çerçevesinde uygulanan aktif işgücü politikaları ile birçok meslek edindirme kursu düzenlenmiştir. İŞKUR tarafından açıklanan verilere göre 2013 yılında açılan kurs sayısı 397, katılımcı sayısı ise 7.743 erkek 4.375 kadın olmak üzere toplam 12.118’dir. Söz konusu il için 2013 yılında açılan 397 adet kursun dağılımı aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo: Diyarbakır İlinde 2013 yılında Açılan Kursların Dağılımı

	Kurs Sayısı	Katılan Sayısı
Toplum Yararına Programlar (TYP)	132	8.725
Mesleki Eğitim Kursları	93	2.673
Girişimcilik Kursu	0	0
İş Başı Eğitim Programı	172	720
TOPLAM	397	12.118

Kaynak: İŞKUR

Soru 10: Diyarbakır İlinde özel sektör açısından cazip hale getirmek, yatırımcıları bu bölgeye çekmek için, il ve ilçe bazında teşvik, vergi indirimi vb. uygulamalar konusunda yapılan bir çalışma var mıdır? Kapsamı nedir?

Cevap 10: Bilindiği üzere yatırımcılara yönelik desteklerimizin ana omurgasını Ekonomi Bakanlığımız koordinasyonunda sağlanan yatırım teşvikleri oluşturmaktadır. Yeni Teşvik Sistemi 2012 yılında kapsamlı bir revizyona tabii tutulmuş olup, teşvik oranlarında ve uygulamalarda bazı iyileştirmeler yapılmıştır. Ayrıca yeni teşvik sisteminde Kalkınma Ajanslarının yereldeki örgütlenmesinden faydalanmak ve sistemin izlenmesi ve değerlendirmesinin daha etkili yapılmasını temin etmek üzere, Ajanslara teşvik belgesi düzenlenmesi, belge kapsamında gerçekleştirilen yatırımların izlenmesi ve tamamlama vizesi işlemlerinin sonuçlandırılması konularında yetki verilmiştir.

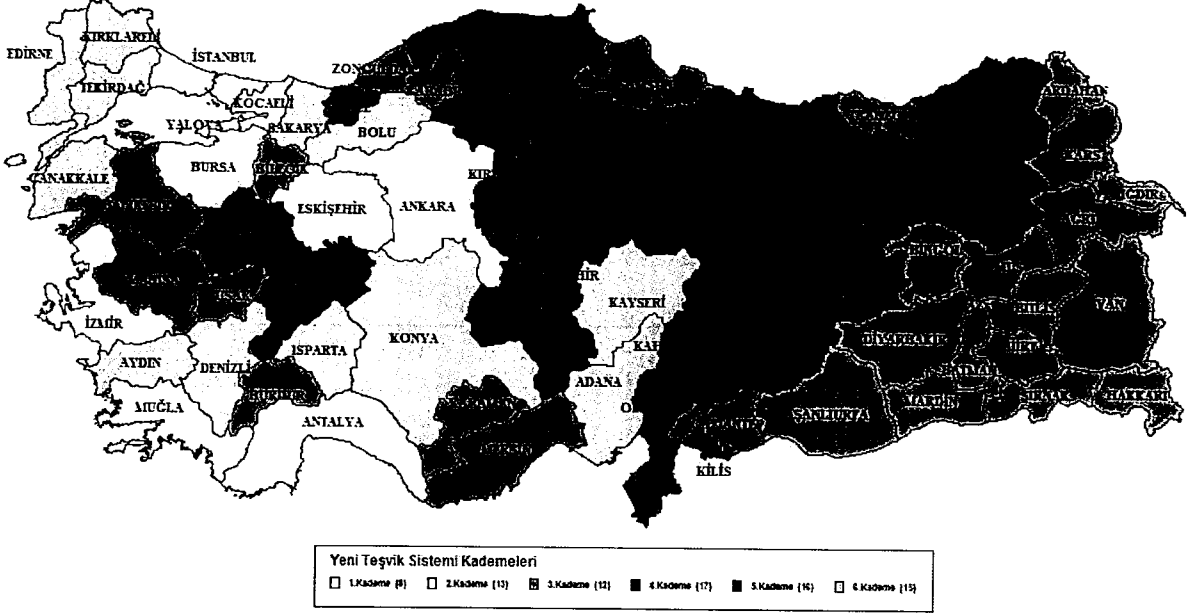
Yeni Teşvik Sistemi; Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki, Stratejik Yatırımların Teşviki ve Genel Teşvik Uygulamaları olmak üzere 4 ana bileşenden oluşmaktadır. Yatırımcılar, yatırımların büyüklüğüne, sektörüne, yerine ve üretecekleri mal veya hizmete göre uygun olan destek uygulaması kapsamında desteklenmektedir.

Bölgesel Teşvik Uygulamalarının temel hedefi illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmak suretiyle iller arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmaktır. Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir. Bölgelerin gelişmişlik seviyelerine¹ göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır. Türkiye'deki tüm iller ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeylerine göre 6 bölgeye ayrılmış olup bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki destek unsurlarının oran ve süreleri gelişmiş bölgelerden daha az gelişmiş bölgelere doğru kademeli olarak artacak şekilde kurgulanmış ve böylece bütün illerin gelişmişlik seviyesine göre teşvik araçlarının sağladığı yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

¹ Yeni Teşvik Sisteminde bölgesel kademelenmeye esas teşkil eden çalışma, Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yenilenen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi'dir.

Harita: Bölgesel Teşvik Kademeleri

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlara sağlanan destek unsurları ve bu desteklere ilişkin oran ve süreler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo: Bölgesel Teşvik Uygulamalarında Sağlanan Destek Unsurları ve Oranları

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği	İç Kredi				3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz/Döviz Endeksli Kredi		YOK	YOK	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

Diyarbakır ili teşvik sisteminde 6. Bölge'de yer almaktadır. Yatırım tutarı 500 Bin TL üzerindeki yatırımlar genel teşvik sisteminde KDV ve gümrük vergisi istisnasından faydalanmaktadır. 2001 yılından itibaren² Diyarbakır ilinde 596 yatırım teşvik belgesi alınmış olup bu yatırımlar neticesinde yaklaşık 2,6 Milyar TL tutarında yatırım yapılması öngörülmüştür. Bu yatırımlar kapsamında yaklaşık 19 Bin kişilik istihdam oluşturulması beklenmektedir.

Yatırım teşvik sistemi haricinde Ekonomi Bakanlığımız bünyesinde ihracatı artırmaya yönelik destekler de mevcuttur. Bunlar arasında fuarlara katılım, pazar araştırması, istihdam, marka ve tanıtım destekleri bulunmaktadır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde yatırımcılara ve girişimcilere destekler devam etmektedir. KOSGEB vasıtasıyla işletmelerin üretim, yönetim-organizasyon, pazarlama, dış ticaret, insan kaynakları, mali işler ve finans, bilgi yönetimi ve bunlarla ilişkili alanlarda sunacakları projeler desteklenmektedir. TÜBİTAK vasıtasıyla Ar-Ge, teknoloji geliştirilmesi, patent alımı ve teknoloji transferi gibi alanlarda proje bazlı destekler verilmektedir. Girişimciliğin geliştirilmesine yönelik destek programları da bulunmakta, bu alana yönelik, girişim sermayesi fonlarının desteklenmesi gibi yenilikçi destek modelleri uygulanmaktadır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bunlara ek olarak üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik San-Tez Destek Programı kapsamında destekler sağlamaktadır.

Koordinasyonu Bakanlığımız tarafından sağlanan kalkınma ajansları, çeşitli alanlarda farklılaşmış destek mekanizmaları vasıtasıyla bölgelerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin artırılmasından KOBİ'lerin desteklenmesine, üniversite-sanayi işbirliğinin güçlendirilmesinden Ar-Ge ve yenilik (inovasyon) faaliyetlerinin geliştirilmesine kadar farklı pek çok alanda destek programları uygulanmaktadır.

Onuncu Kalkınma Planı döneminde uluslararası doğrudan yatırımların, yeni yatırımlara ve ek üretim kapasitesi oluşturacak alanlara yönlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede; il ve bölge düzeyinde yatırım destek ve tanıtım stratejileri hazırlanacaktır. Ayrıca Türkiye'de iş ortamının gelişimi kapsamında 10. Kalkınma Planındaki reform programlarından biri olarak "İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi Öncelikli Dönüşüm Programı" yer almaktadır. Program çerçevesinde iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcının karşılaştığı belirsizliklerin giderilmesi ve sorunların hızla çözülmesi, bunun için mevcut mekanizmaların iyileştirilerek yatırımların artırılması amaçlanmaktadır.

Kalkınma ajansları bünyesinde illerde faaliyet gösteren yatırım destek ofisleri, sahada birebir yatırımcı ile irtibat kurup, yatırımcının talep ettiği hizmetleri ücretsiz olarak sunmaktadır. 81 ilde yatırım destek ofisi kurulmuş ve mevcut durumda toplamda 210 personel ile faaliyetlerini yürütmektedir. Kuruldukları günden bu yana yatırım destek ofisleri; 65 binden fazla yatırımcıya çeşitli konularda danışmanlık hizmeti sağlamış; kurum ve kuruluşlara 15 binden fazla ziyaret gerçekleştirmiş; 5 bin kişiye girişimcilik, dış ticaret konularında eğitim sağlamış; 2.500'den fazla yurt içi ve dışı tanıtım organizasyonlarına katılım sağlamıştır. Yatırım destek ofisleri, faaliyet gösterdikleri illerin iş ve yatırım ortamını yerli ve yabancı yatırımcılara tanıtmak üzere ulusal ve uluslararası fuar ve etkinliklere katılım sağlayarak yatırımcının ayağına kadar gitmektedir. Yatırım destek ofisleri, yatırımcılar için yatırımın her aşamasında yatırımcıya hizmet vermektedir. Aklında olgun bir iş fikri olmayan ancak sermayesi ile bir şeyler yapmak isteyen yatırımcının fikir danıştığı bir ofis olmanın yanında, yatırımını gerçekleştirmiş ancak işletme aşamasında sorunlar yaşayan yatırımcılara da hizmet sağlamaktadırlar.

² Ekonomi Bakanlığı verilerinden 31.04.2014 itibarıyla elde edilmiştir.

